

ת"פ (חיפה) 41728-10-23 - מדינת ישראל נ' מוחמד אבו שיין

ת"פ (חיפה) 41728-10-23 - מדינת ישראל נ' מוחמד אבו שיין מחוזי חיפה

ת"פ (חיפה) 41728-10-23

מדינת ישראל

נגד

מוחמד אבו שיין

בית המשפט המחוזי בחיפה

[22.12.2024]

לפני כבוד השופטת אספרנצה אלון

גזר דין

1. ביום 25.10.2023 הוגש כנגד הנאשם (יליד 18.03.1995) כתב אישום.
2. הנאשם נמצא במעצר מיום 13.10.2023. מיום 21.11.2023 הנאשם נמצא במעצר עד תום ההליכים בפיקוח אלקטרוני, בבית דודתו (מ"ת 41756-10-23) וביום 16.06.2024 הוסר האיזוק האלקטרוני.
3. ביום 21.02.2024 הודה הנאשם בעובדות כתב האישום והורשע בעבירות בנשק (נשיאה) לפי סעיף 144 (ב) רישא וסיפא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין").

עובדות כתב האישום

4. על פי עובדות כתב האישום, ביום 13.10.2023 באזור השעה 18:57, בחצר ביתם של מוחמד ועיסאם מצארה בשכונת אלערק שבכפר קרע (להלן: "החצר"), נשא הנאשם על גופו אקדח חצי אוטומט WESSON&SMITH, תוצרת ארה"ב, קליבר 9 מ"מ, מספר סידורי THD2082 (להלן: "האקדח"), כשהוא טעון במחסנית ריקה מתאימה המהווה אביזר לנשק, בלא רשות על פי דין. האקדח הוא כלי שמסוגל לירות כדור שבכווח להמית אדם. בסמוך לשעה 18:57 הגיעו שוטרים לאזור החצר וביניהם השוטר אחמד עוקלה (להלן: "השוטר"). במהלך חיפוש שערך השוטר על גופו של הנאשם, נמצא האקדח. במעשיו לעיל, נשא הנאשם על גופו כלי נשק שמסוגל לירות כדור שבכווח להמית אדם ומחסנית המהווה אביזר לנשק, כל זאת בלא רשות על פי דין.

תמצית תסקירי שירות המבחן

5. ביום 21.02.2024 הופנה הנאשם לשירות המבחן למבוגרים לצורך עריכת תסקיר בעניינו.
6. בתסקיר שירות המבחן שהוגש בעניינו של הנאשם, הנושא תאריך 18.04.2024 (להלן: "תסקיר שירות המבחן"), נרשם כי הנאשם הינו כבן 29, רווק, תושב כפר עארה, נתון בתנאים מגבילים של מעצר בית מלא עם אזוק אלקטרוני בבית דודתו בנצרת. טרם מעצרו התגורר בבית הוריו, אשר תוארו כדמויות משמעותיות בחייו, מכילות וסמכותיות. באשר לאחיו, נמסר כי הם מנהלים אורח חיים נורמטיבי וכי אינם מעורבים בפלילים. מערכת היחסים המשפחתית תוארה כמאופיינת בתמיכה, מסירות ונאמנות אחד כלפי השני. הנאשם שיתף כי גדל בחיק משפחה המנהלת אורח חיים שמרני, שומרי חוק, החותרת לחינוך לערכים של כבוד, יושר ועידוד לרכישת השכלה.
7. הנאשם סיים 12 שנות לימוד עם תעודת בגרות מלאה (הוצג אישור), בגיל 14 אובחן כמי שמתמודד עם מחלת האפילפסיה, מחלה שגרמה להתמודדות מורכבת לרבות פגיעה רגשית ויחס פוגעני מצד תלמידי בית הספר, דבר שגרם למחלת עור, חרדות ותסמיני דיכאון עמם התמודד.
8. בשנת 2015 למד קורס ניהול רשתות ואבטחת מידע במכללה (הוצגה תעודה), השתלב בתעסוקה בחברת הייטק בתפקיד של בודק תוכנה, תיאר את שאיפתו להצלחות והתקדמויות במסגרת עבודתו, כי התקדם בתפקידים שונים ומלא תפקיד ניהולי עד למעצרו בתיק דנן. מהמידע שהתקבל על ידי מעסיקו עלה כי בתקופה בה היה הנאשם מועסק בחברה, נהג ביושר ונאמנות, עבד בחריצות ומסירות וביצע ביעילות כל משימה אשר הוטלה עליו. עוד עלה כי מוחמד התאפיין ביחסי אנוש טובים, בלט בתוך הצוות ותואר כעובד מצטיין. מזה 5 שנים עובד בעסק פרטי זעיר של בניית אפליקציות. בפנינו ביטא שאיפות להתקדם ולצמוח בתחום זה, אך בשל תנאי המעצר עבודתו בעסק הצטמצמה, מצבו הכלכלי נפגע וכי צבר חובות לבנקים.
9. מעיון בגיליון הרישום הפלילי המעודכן ליום 13.04.2024 עלה כי הנאשם נעדר עבר פלילי.
10. הנאשם שלל שימוש בחומרים פסיכואקטיביים, לרבות אלקוהול וסמים. בבדיקות שתן שמסר התוצאות העידו על ניקיון משרידי סם.
11. בהתייחסותו של הנאשם למיוחס לו בכתב האישום, הוא קיבל אחריות מלאה על מעשיו וכן הסביר כי החזיק הנשק בשל בקשת קרוב משפחתו שתואר על ידו כדמות דומיננטית וחזקה. הנאשם שלל כל תכנון או כוונה לפגוע או להשיג רווח כספי ותיאר את התנהלותו כרצון להשתייך ולריצוי, כאשר סבר כי בדרך זו יוכל לחזק את דימויו העצמי ולחזק את מעמדו בסביבתו.

12. הנאשם שיתף כי מעצרו בתיק וההליך המשפטי שמתנהל נגדו הבהירו לו את חומרת מעשיו והוא הביע תחושות של אכזבה ותסכול מהתנהלותו ההרסנית בדיעבד, שקטעה את רצף תעסוקתו ואת אורח חייו הנורמטיבי. הנאשם שיתף כי הוא מעוניין לערוך שינוי משמעותי באורחות חייו, במטרה להימנע ממעורבות חוזרת בפלילים.
13. הנאשם שיתף שפנה ביוזמתו האישית לטיפול אצל עובדת סוציאלית המומחית בתחום העבריינות, והחל טיפול ביום 14.02.2024. עד כה השתתף ב-5 מפגשים טיפוליים. עלה כי מתקיימת עבודה על מאפייניו האישיותיים המכשילים שהובילו אותו להתנהגותו האסורה, תוך מיקוד טיפולי על מצבו הרגשי. הנאשם תואר כמטופל שאפתן, מוכשר שמעמיק בשיחות ומביע כמיהה בהקשר הטיפולי.
14. ביום 29.01.2024 הנאשם השתלב בטיפול קבוצתי ייעודי לעצורי בית המתקיים בשירות המבחן בנצרת. מהמידע שהתקבל ממנחי הקבוצה הטיפולית, עלה כי הנאשם שומר על כללי הקבוצה, מכבד את המשתתפים, משתתף בשיח הקבוצתי ועומד בזמנים. מהתרשמות מנחי הקבוצה עולה כי הנאשם מסוגל לקבל ביקורת, מצליח לזהות את המכשולים שהובילו למעצרו ונראה כי ההליך המשפטי והטיפול, לצד מעצרו בפיקוח האלקטרוני, מהווים עבורו גורם הרתעתי. הנאשם הביע שביעות רצון מההליך הטיפולי אותו עבר במסגרת הקבוצה הייעודית, שיתף כי מאז השתלבותו בטיפול הקבוצתי הוא עורך מאמצים במטרה להתמודד עם מצבים מלחיצים בחייו, דרך שיח ובצורה מאופקת. הנאשם הביע צער רב על התנהלותו במהלך האירוע ובפני שירות המבחן גילה ביקורת עצמית ביחס למעשיו, ביטא עמדות המתנגדות לאלימות ושלל התנהגות דומה מצדו בעבר.
15. תמצית התרשמות שירות המבחן ביחס לסיכון עבריינות וסיכויי שיקום הייתה כי התנהלותו של הנאשם בנוגע לעבירה מושא כתב האישום אינה מאפיינת את ניהול חייו, כי לא מדובר באדם בעל תפוסי התנהגות אלימים מושרשים, כי מדובר באדם המשקיע מאמצים כדי לשמור על יציבות תעסוקתית, כי ההליך המשפטי המתנהל נגדו מהווה עבורו גורם הרתעתי וגבול חיצוני ברור, כי נטל אחריות על מעשיו והביע חרטה, שיתף הפעולה שלו במסגרת הטיפול הקבוצתי הייעודי במסגרת שירות המבחן היה חיובי, כמו כן כי הביע נכונות להמשיך בהליך טיפולי נוסף במטרה לרכוש כלים למניעת התנהלות עבריינית דומה בעתיד. לדעת שירות המבחן רמת הסיכון להישנות התנהגות אלימה הינה ברף נמוך ומידת החומרה אם תשנה, מוערכת כנמוכה.
16. שירות המבחן המליץ לנאשם להשתלב בהליך טיפולי במסגרת קבוצה טיפולית ייעודית לעבירות נשק, הנאשם ביטא נכונות לערוך התבוננות בדפוסי התנהגותו הבעייתיים ורצון ללמוד וליישם דרכי התמודדות אדפטיביים במצבי לחץ. בשל המוטיבציה הראשונית שביטא, לצד הנכונות להשתלב בהליך טיפולי אשר יוצע לו, הוא הופנה לטיפול קבוצתי ייעודי בתחום עבירות הנשק.

17. ביום 01.05.2024 הוריתי שהנאשם ישולב בהליך טיפולי במסגרת קבוצה טיפולית ייעודית לעבירות נשק שתתקיים בשירות המבחן בנצרת, וזאת נוכח המלצת שירות המבחן לדחות את הדיון לתקופה של כ-4 חודשים, על מנת לאפשר לנאשם להשתלב בהליך טיפולי במסגרת קבוצה טיפולית ייעודית לעבירות נשק, שכן הנאשם ביטא נכונות ללמוד וליישם את דרכי התמודדותו במצבי לחץ. שירות המבחן למבוגרים התבקש להגיש תסקיר משלים עם עמדה מגובשת.
18. ביום 15.07.2024 הוגש תסקיר משלים מאת שירות המבחן (להלן: "תסקיר משלים"), שם נרשם כי ביום 03.05.2024 הוא השתלב בקבוצת עבירות נשק המתקיימת בשירות המבחן בנצרת, נכח בשמונת המפגשים שהתקיימו עד כה ונחוה כעומד בכללי הקבוצה, מצליח להביא את עולמו הפנימי ומתבונן בנסיבות חייו שהובילו לביצוע העבירות. ההערכה שניתנה היא כי קיימת פרוגנוזה חיובית לשיקום וכי הטיפול בשירות המבחן עשוי להפחית את המסוכנות והסיכון הנשקף ממנו. בפגישות עמו הביע הנאשם שביעות רצון מההליך הטיפולי אותו הוא עובר במסגרת הקבוצה הייעודית לעבירות נשק, שיתף כי מאז השתלבותו בקבוצה, הוא עורך מאמצים במטרה להתמודד עם מצבים מלחיצים בחייו, דרך שיח והתבוננות טרם קבלת ההחלטה. בנוסף לכך הנאשם התייחס לטיפול הפסיכוסוציאלי במסגרת "מרכז בידאית", בו הוא משולב מזה ארבעה חודשים כטיפול משמעותי עבורו. לדבריו, הטיפול תורם לו בחיזוק דימויו העצמי בהעשרת כישוריו החברתיים.
19. בהתייחסותו החוזרת למעורבותו בעבירה הביע הנאשם חרטה על מעשיו, מצליח לערוך ביקורת עצמית באשר להתנהלותו הבעייתית ונראה כי ההליך המשפטי והטיפולי מהווים עבורו גורם מרתיע ומחדד גבולות בין המותר לאסור. בנוסף, הנאשם ביטא רצון להמשיך להשתלב בתכניות הטיפוליות במטרה להעמיק התבוננות בקשייו הרגשיים אשר עמדו בבסיס מעורבותו בעבירה וזאת בשאיפה לנהל אורח חיים נורמטיבי.
20. ההמלצה הכוללת של שירות המבחן נוכח כלל השיקולים והנסיבות, ומבלי להתעלם מחומרת העבירות, ועל אף הפער המשמעותי מתפקודו התקין במסגרות חיו השונות לבין מעורבותו בעבירה, הייתה כי יש להעדיף את הפן השיקומי ולאפשר לנאשם הזדמנות למצות את הטיפול, תוך כדי הטלת צו מבחן של שירותנו למשך שנה וחצי. במהלך צו המבחן, הנאשם ימשיך את השתלבותו בהליך הטיפולי במסגרת הטיפול הקבוצתי הייעודי לעבירות נשק ובטיפול הפרטני במסגרת "מרכז בידאית". שירות המבחן המליץ על הטלת עונש מאסר שיהיה ניתן להמירו לעבודות שירות, לצד ענישה מותנית וקנס כספי.
21. ביום 01.12.2024 (ולאחר שמשטרת ישראל הסירה התנגדותה), הממונה על עבודות שירות מצא את הנאשם ככשיר לעבודות שירות ללא מגבלות, והמליץ על הצבתו במקום העבודה - מועצה מקומית ערערה, כאשר המועד המומלץ לתחילת ריצוי עבודות השירות הינו יום 12.03.2025.
- ראיות לעונש
22. הנאשם הגיש מטעמו חוות דעת פסיכו-סוציאלית קרימינולוגית הנושאת תאריך 30.06.2024, שנכתבה על ידי קרימינולוגית ועובדת סוציאלית מומחית המנהלת את מרכז "בידאית", אליה פנה הנאשם לצורך השתלבות בטיפול פסיכוסוציאלי ולצורך קבלת חוות דעתה עבור הטיעונים לעונש (להלן: "חו"ד העו"ס הקרימינולוגית"). מחו"ד העו"ס הקרימינולוגית נלמד כי הנאשם נפגש עמה לצורך טיפולים פרטניים שהחלו ביום 13.03.2024 ועד מועד כתיבת חוות הדעת האמורה נערכו כ-14 מפגשים.
23. בתמצית, התרשמות העו"ס הקרימינולוגית הייתה כי מעשה העבירה הינו חריג לעולמו של הנאשם ולהתנהלותו הכללית וכן רחוק מערכיו, כי מדובר בהסתבכות קיצונית ואפיזודית כאחת, חריגה לאורח חייו הנורמטיבי והחיובי ורחוקה מערכיו ומעולמו של הנאשם, שנבעה מניצול יחסי כוחות וניזונה מחולשתו של הנאשם וכמיהתו הבסיסית להיות מקובל חברתית. הנאשם היה וורבלי, חשף אינפורמציה מעולמו הפנימי, שיתף בפתיחות, עם חיבור רגשי, ולא פעם הגיע למצבי בכי. הנאשם חושש שהסתבכותו במעשה העבירה תביא להרחקתו מעולם התעסוקה, התחום היחיד בו הצליח לגשר על חסכיו הרגשיים והנפשיים ולחוות בו הצלחות. נרשם כי הנאשם מודע לחומרת מעשיו ולמגמת החמרת הענישה בתחום העבירה בה הסתבך, אך עדיין מאחל שגזירת דינו תהיה בצורה שתאפשר לו לסלול בחזרה את דרכו לתעסוקה בתחום הכשרתו. נרשם כי הנאשם מצליח לזהות את גורמי הסיכון, כי הוא מגלה תובנות מעמיקות בדבר התנהלותו המכשילה לפני ובעת ביצוע העבירה וכי נראה שהקשר הטיפולי הפרטני והטיפול שבהן הוא משולב מביאים לשינוי משמעותי בתובנותיו ובהתאמה לירידה ניכרת בסיכון לרצידיביזם. ההתרשמות הייתה כי מדובר בגבר צעיר יחסית שכאמור כישוריו החברתיים לקווים כתוצאה מאירועים טראומטיים שעבר בהתבגרותו ואשר השלכותיהן ממשיכות ללוות אותו. ערכיו הבסיסיים חיוביים והוא אינו מחזיק בעמדות הנותנות לגיטימציה לשימוש באלימות על סוגיה, הוא אינו מעורב בסכסוכים וכי נקלע לסיטואציה שבה לא ידע להפעיל שיקול דעת נכון ולפעול לפי ערכיו. אין בקרבו דפוסים עבריינים מושרשים ונראה כי העבירה החמורה שבה הסתבך הינה אפיזודית בלבד.
- טיעוני המאשימה לעונש

24. המאשימה טענה כי בעבירות נשק גלומה חומרה מיוחדת נוכח ההשלכות הרוות האסון ופוטנציאל הסיכון הרב הגלום בהן. נטען כי בשל היקף תופעת החזקת הנשק הבלתי חוקי בישראל והצורך להיאבק בתופעה ולנסות למגרה, קיימת בשנים האחרונות מגמת החמרה בענישה וזאת בשל הצורך להעביר מסר ברור לנאשם וכמותו של סלידה מעבירות כגון אלה, וכן מסר כי מי שעובר עבירות נשק יתמודד עם אכיפה בלתי סלחנית ובשלילת חירותו לתקופה ממושכת. עוד ציינה המאשימה כי על רקע המגמה להחמיר בענישה בעבירות נשק, תוקן תיקון 140 לחוק העונשין הקובע עונש מינימום שלא יפחת מרבע מהעונש המרבי שנקבע לעבירה הספציפית. התיקון האמור חל בעניינו של הנאשם. המאשימה טענה כי הערכים המוגנים שנפגעו ממעשי הנאשם הינם פגיעה בשלטון החוק וכן פגיעה בשלום הציבור ובטחונו, שכן זמינות הנשק תורמת במידה ניכרת להגדלת מעגל האלימות ולתוצאות הקשות הנובעות מכך. באשר לנסיבות ביצוע העבירה, נטען כי חלקו של הנאשם בביצוע העבירות הינו בלעדי, הנאשם הבין ויכול היה להימנע בקלות ממעשיו שכן מדובר בבגיר צעיר, שבחר באופן מודע ומתוכנן לבצע העבירות המיוחסות לו. באשר לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, נטען כי אכן הנאשם הודה בעובדות כתב האישום וחסך זמן שיפוטי יקר ואכן הוא נעדר עבר פלילי, יחד עם זאת הוא אינו קטין, אינו סובל מלקות כלשהי, לא מתקיימים בעניינו סייגים לאחריות הפלילית, הוא לא היה במצוקה נפשית ולא קדמה למעשיו התגרות כזו או אחרת. המאשימה טענה כי מתחם עונש הולם אמור לנוע בין 30-48 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית. בהתחשב הודאת הנאשם, היעדר עבר פלילי, תסקיר שירות מבחן חיובי שכלל המלצה שיקומית, סבורה המאשימה כי יש למקם את העונש בחלקו התחתון של מתחם העונש, לצד מאסר על תנאי מרתיע וקנס כספי.

25. ב"כ המאשימה הפנתה לפסיקה (תאריך כרונולוגי יורד), כדלקמן: ע"פ 9228/23 מדינת ישראל נ' מהדי אגבאריה (נבו 26.05.2024), ת"פ (מחוזי חי') 6985-07-22 מדינת ישראל נ' מתן (בן מחמוד) בוהנדה (נבו 03.04.2023), ע"פ 5602/22 מדינת ישראל נ' פלוני (נבו 14.09.2022) טיעוני ב"כ הנאשם לעונש

26. ב"כ הנאשם לא חלק כי מעשי הנאשם מהווים פגיעה בשלום הציבור וביטחונו, כמו גם על ההחמרה החלה בעבירות נשק, יחד עם זאת טען כי כל מקרה ונסיבותיו הוא. בעניינו, עוצמת הפגיעה בערכים החברתיים המוגנים נמצאת ברף הנמוך והתחתון, לא היה רקע ומניע לביצוע העבירה, לא היה תכנון מוקדם לביצוע העבירה, הנאשם מתגורר בכפר ערער, וביום האירוע, הגיע לבית הדודה על מנת לשאול לשלומם לאחר שבוצע ירי לעבר ביתם. בני משפחתו נכחו במקום, ותוך כדי אחד מהם נתן לו את הנשק, כאשר הוא לא טען, ללא כדורים. אז הגיעה המשטרה ותפסה את הנשק. ב"כ הנאשם טען כי לא מדובר בעברייני טיפוס, מדובר באיש הייטק, הוא לא קשור לנשק, לא קשור לאירוע הירי, תיקים פלייליים כנגד שאר המעורבים נסגרו, הנאשם לא משתייך לארגון פשע, אינו מסוכסך עם איש, נשיאת הנשק הייתה קצרה ביותר, לא נעשתה הובלה של הנשק, לא הייתה כל יכולת לעשות שימוש בנשק ואין לנאשם כל ניסיון עם נשקים. עוד נטען כי הנאשם היה עצור מיום 13.10.2023 ולאחר מכן באיזוק אלקטרוני מיום 21.11.2023 ועד 16.06.2024. הוא הורחק מביתו זה תקופה ארוכה, וכל אלה השאירו את חותמם על הנאשם. בנוסף, הנאשם הודה במעשה ובכך חסך זמן שיפוטי יקר.
- משפחתו של הנאשם נורמטיבית לחלוטין, נעדרי עבר פלילי גם הם, הוא סובל ומתמודד עם בעיות נפשיות וכן עם מחלת האפילפסיה. ב"כ הנאשם הפנה את בית המשפט לחוות דעת המעסיק שלו בה נרשם כי מדובר בנאשם ישר, אמין, חרוץ, בעל יחס אנושי טוב, ואף הוגדר כעובד מצטיין. בנוסף, בתסקיר שירות המבחן נרשם כי מדובר בנאשם המתנדב בעמותה למשפחות נזקקות, תורם לחברה. ב"כ הנאשם טען כי הנאשם מביע תסכול ואכזבה מהתנהלותו ההרסנית שקטעה את רצף תעסוקתו ואורח חייו הנורמטיבי, כי מאז מעצרו מצבו הנפשי מתדרדר, הוא השתתף בקבוצה ייעודית לעצורי בית בשירות המבחן, שיתף פעולה, שמר על כללי הקבוצה, חשף מעולמו, מסוגל לקבל ביקורת, הצליח לזהות את המכשולים שהביאו למעצרו, ונראה כי ההליך המשפטי והטיפול היו גורם מרתיע עבורו. כמו כן, שירות המבחן ציין כי הנאשם הודה, הביע צער וחרטה על התנהלותו במהלך האירוע, וכי היה עליו להתנגד לבקשת קרוב המשפחה, גילה ביקורת עצמית ביחס למעשיו וביטא עמדות המתנגדות לאליו. עוד נטען כי תסקיר שירות המבחן קבע שהסיכון להישנות מעשים דומים מאת הנאשם היא ברף נמוך, ומידת חומרה, אם תשונה, מוערכת כנמוכה. עלתה ההערכה כי קיימת פרוגנוזה חיובית לשיקום, וכי הטיפול בשירות המבחן הוא יעיל. לבסוף הומלץ על העדפת הפן השיקומי, זאת כדי לאפשר לנאשם הזדמנות למצות את הטיפול תוך הטלת צו מבחן בשירות המבחן. עוד נטען כי הוא פנה ביוזמתו למטפלת, והוא אכן בטיפול. המטפלת ערכה חוות דעת פרטית, המתייחסת לכל פרט ופרט, וההתרשמות היא כי מעשה העבירה הינו חריג לאורח חייו. ב"כ הנאשם טען כי מתחם העונש ההולם אמור לנוע מ-12 חודשים ועד 36 חודשים, יחד עם זאת, במקרה דנן, טען ב"כ הנאשם כי יש לחרוג מהמתחם וזאת מטעמי שיקום. נטען כי מאסר בפועל בעניינו של הנאשם, יהיה הרסני, שכן חשיפה אינטנסיבית וממושכת לחברה עבריינית תקשה עליו לשוב חזרה לחיי חברה תקינים ונורמטיביים.
27. ב"כ הנאשם הפנה לפסיקה (תאריך כרונולוגי יורד), כדלקמן: ת"פ 49329-05-23 מדינת ישראל נ' אבו גליל (07.03.2024), ת"פ 960-08-22 מדינת ישראל נ' מוחמד (07.11.2023), ת"פ 44620-01-22 מדינת ישראל נ' היב (14.12.2022), ת"פ 22029-03-21 מדינת ישראל נ' אבו שאח ואח' (02.06.2022), ע"פ 4332/21 כרם עאסלה נ' מדינת ישראל (20.02.2022), ת"פ 27641-11-19 מדינת ישראל נ' עאשור (25.10.2020), ת"פ 51357-11-18 מדינת ישראל נ' מריסאת (11.07.2019), ת"פ 15123-10-17 מדינת ישראל נ' עלי (18.07.2018), ע"פ 4945/13 מדינת ישראל נ' עבד אלכרים סלימאן (19.01.2014).
- דברים אחרונים מפי הנאשם
28. הנאשם השמיע דבריו האחרונים, ואלה היו כדלקמן: "כבוד השופטת, אני מצטער, אני מתחרט. אני רוצה את הטיפול, אני מתקדם בטיפול, זהו. ואני... לא, אין לי מה להגיד."
- דין והכרעה:
29. על פי תיקון 113 לחוק העונשין שעניינו הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה, מתחם העונש ההולם ייקבע בהתאם לעקרון ההלימה, קרי קיומו של יחס הולם בין חומרת העבירות בנסיבותיהן ומידת אשמתו של הנאשם, לבין סוג העונש שיוטל עליו ומידתו. בעת קביעת מתחם עונש ההולם על בית המשפט להתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. לאחר מכן, על בית המשפט לאתר את העונש המתאים לנאשם בגבולות המתחם, תוך התייחסות לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירות. כמו כן רשאי בית המשפט להתחשב בשיקולי הרתעה אישית והרתעת הרבים, ובלבד שהעונש לא יחרוג ממתחם העונש ההולם. ניתן לחרוג ממתחם העונש ההולם בהתקיים נתונים מסוימים, הן לקולא משיקולי שיקום והן לחומרא משיקולי הגנה על שלום הציבור.
30. באשר לערכים החברתיים המוגנים שנפגעו מביצוע עבירת הנשק על ידי הנאשם, הרי שהעיקרים בהם הינם שמירה על ערך חיי אדם, שלמות הגוף, ביטחון הציבור ושלומם, וכן שמירה על שלטון החוק ועל הסדר הציבורי. נשק מעורב בעבירות פליליות וביטחוניות, עלול להוביל לפגיעה של גוף, נפש ורכוש. הימצאותו עלול להוביל לביצוען של עבירות נוספות. נוכח הסכנות הכרוכות בנשק יש למדינה עניין לפקח על החזקת כלי הנשק בתחומה, להגבילו ולהתנותו ברישיון. בעניינו אני סבורה כי מידת הפגיעה בערכים החברתיים של ביטחון הפרט והציבור הינה ברמה בינונית-גבוהה, ואילו הפגיעה בערכים החברתיים של שמירה על שלטון החוק והסדר הציבורי הינה גבוהה.

31. מדיניות הענישה הנהוגה ביחס לעבירות נשק הינה מחמירה וברורה לאורך השנים. אין ספק כי נשק לא חוקי, הנישא על ידי אדם שאינו מוסמך ונעדר רישיון, גם אם לרגעים ספורים ולבטח למשך זמן ממושך, הינו עניין מסוכן ביותר, לא חוקי, המהווה בסיס לשלל עבירות נלוות וחמורות עם פוטנציאל נזק הרסני וטרגי. רשויות המדינה צריכות לעשות כל שביכולתן כדי להילחם בתופעה זו, למען ביטחון הפרט, הציבור והמדינה כשלעצמה. בית המשפט העליון הבהיר פעמים רבות, באופן עקבי ורציף, כי חומרתן של עבירות נשק המקימות סיכון ממשי וחמור לציבור, יוצרות פוטנציאל להסלמה עבריינית, תוך הבהרה ודרישה ליתן לעניין ביטוי עונשי הולם.

כך למשל דברי כבוד השופט מ' מזוז בע"פ 4406/19 מדינת ישראל נ' יונס סובח (נבו) (05.11.2019), כדלקמן: "התופעה של החזקת נשק שלא כדין על ידי אזרחים מהווה איום על שלום הציבור ועל הסדר הציבורי. היא התשתית ו"הגורם בלעדיו איין" (causa sine qua non) למגוון רחב של עבירות, החל בעבירות איומים ושווד מזוין, המשך בעבירות גרימת חבלה חמורה וכלה בעבירות המתה. לעתים קרובות הנשק הבלתי חוקי נרכש מלכתחילה למטרות עבירה, ואף אם הנשק נרכש למטרות "הגנה עצמית", הזמניות של הנשק מעודדת את השימוש בו לביצוע עבירות שונות ולחרפת תוצאותיהן. על כן, המאבק בתופעות האלימות החמורות בחברה הישראלית בהן נעשה שימוש בנשק מחייב, מעבר למאמץ "לשים יד" על כלי הנשק הבלתי חוקיים הרבים שבידי הציבור, גם ענישה מחמירה ומרתיעה בעבירות נשק, לרבות על עצם החזקה או רכישה שלא כדין של נשק. אזכיר כי המחוקק ביטא את גישתו המחמירה לתופעה זו כאשר קבע עונשים מחמירים של 7 שנות מאסר על רכישה או החזקה של נשק בלא רשות על פי דין, 10 שנות מאסר על נשיאה או הובלה של נשק בלא רשות על פי דין, ו-15 שנות מאסר על ייצור, יבוא או סחר בנשק בלא רשות על פי דין (סעיף 144 לחוק העונשין, התשל"ז-1977); זאת אף בלא שנעשה בנשק שימוש לביצוע עבירה נוספת. ביעור תופעת החזקת כלי נשק בלתי חוקיים הוא אפוא אינטרס ציבורי מהמעלה הראשונה ותנאי הכרחי למאבק בתופעות הפשיעה האלימה לסוגיה הרווחות במקומותינו, בבחינת "ייבוש הביצה" המשמשת ערש לגידולן של תופעות אלה. מהלך כזה מחייב הירתמות גם של בתי המשפט, על ידי ענישה מחמירה ומרתיעה לעבירות נשק בלתי חוקי באשר הן, וכל שכן מקום שנעשה בנשק כזה שימוש בביצוע עבירות אלימות לסוגיהן".

כך למשל דברי כבוד השופט ד' מינץ בע"פ 2251/21 אנואר אבו עראר נ' מדינת ישראל (נבו) (15.12.2021), כדלקמן: "[...] אין צורך להכביר במילים על אודות החומרה הנלווית לעבירות נשק. אין היום חולקין כי עבירות מסוג זה הפכו ל"מכת מדינה" של ממש (ראו לאחרונה: ע"פ 7473/20 מדינת ישראל נ' מחאמיד, [פורסם בנבו] פסקה 24 (29.6.2021); ע"פ 5993/21 סאלח נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 8 (29.11.2021); ע"פ 8416/20 עייאט נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (2.9.2021)). מכה זו מצריכה מענה הולם בדמות ענישה מחמירה של הטלת עונשי מאסר משמעותיים. מצויים אנו לעת הזאת במצב חירום של ממש בעניין עבירות נשק, ולא בכדי נתקבל עתה תיקון לחוק העונשין (חוק העונשין) (תיקון מס' 140 - הוראת שעה), התשפ"ב-2021) - שלא חל בענייננו - הקובע עונשי מינימום לעבירות נשק. [...]"

כך למשל דברי כבוד השופט ע' גרוסקופף בע"פ 1695/22 מדינת ישראל נ' מוחמד גנאים (נבו) (29.03.2022), כדלקמן: "לא אחת עמד בית משפט זה על החומרה היתרה שיש לעבירות נשק, אשר הפכו זה מכבר למכת מדינה, ושמאיימות באופן ממשי על שלום הציבור ועל ביטחונו [...]. משכך, ניכרת בפסיקה מגמה עקבית של החמרה בענישה הנוהגת כלפי מבצעי עבירות נשק, במטרה לשדר מסר מרתיע מפני ביצוען [...]"

כך למשל דברי כבוד השופטת ג' כנפי-שטייניץ בע"פ 7971/23 מג'ד אגבאריה נ' מדינת ישראל (נבו 26.5.2024), כדלקמן: "עבירות הנשק מצויות על סדר יומו של בית משפט זה דרך שגרה. עובדה זו מהווה השתקפות של תמונת האלימות והפשעה בנשק הגואה בחברה הישראלית, ובחברה הערבית בפרט; של תמונת הקורבנות מעבירות הנשק המציגה גידול מידי שנה; ושל רמת האכיפה בכל המתייחס להחזקת נשק לא חוקי. כבר תואר כי המצב הגיע לכדי מצב חירום לאומי. על רקע זה, ניכרת בפסיקה מגמה של הקשחת מדיניות הענישה בעבירות נשק, תוך מתן משקל מרכזי לשיקול של הרתעת הכלל [...]".

32. ביחס לפסיקה שהגישה המאשימה, הרי התייחסותי כדלקמן:

ע"פ 9228/23 מדינת ישראל נ' מהדי אגבאריה (נבו 26.05.2024) - נידון בפני כבוד השופטים ע' פוגלמן (ממלא מקום הנשיא), ע' גרוסקופף, ג' כנפי-שטייניץ. ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי (השופט א' פורת), בת"פ 23495-08-21 שניתן ביום 21.09.2023, שם נגזרו 14 חודשי מאסר בפועל על משיב 1, ו-24 חודשי מאסר בפועל על משיב 2, לצד ענישה נלווית, זאת לאחר שהורשעו על פי הודאתם כשהם נוסעים ברכב, עת נשאו והובילו ברכב תיק שהיה חבוי סמוך לרגלי משיב 2, ובו תת מקלע מאולתר טעון במחסנית שבתוכה 10 כדורים, וכדור נוסף בבית הבליעה של הנשק. עוד נמצאו באותו תיק קפיץ ופין נעילה מכסה אחורי שיחד עם הנשק בכוחם להמית אדם, וכן שקית ובה 9 כדורים, כפפה שחורה וכפיה. בין מושבי הרכב נמצא גם כובע גרב שחור ובו פתחים לעיניים. הרכב נעצר לבדיקה על ידי המשטרה אז נתפסו הנשק, אביזריו והתחמושת. משהבחין משיב 2 בשוטרים הטמין את פין הנעילה בתחתוניו וזה נתפס בחיפוש בתחנת המשטרה. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש ההולם ביחס למשיב 1 ינוע בין 14-24 חודשי מאסר בפועל, וביחס למשיב 2 ינוע בין 24-48 חודשי מאסר בפועל. על פסק הדין של בית המשפט המחוזי ערערה גם המדינה, ערעור אשר התקבל, כך שעונשם של שני הנאשמים הועמד על 32 חודשי מאסר בפועל, לרבות קנס בסך 15,000 ₪. אציין כי סבורתני שהמקרה האמור חמור מעניינו של הנאשם שבפניי, וזאת נוכח הדברים שנאמרו בפסק הדין, כדלקמן: "[...] מדובר בעניינו באירוע נשיאה והובלת נשק בעל מאפיינים חמורים - הנשק מסוג תת מקלע מאולתר נמצא עם כדור בבית הבליעה, ולצדו תחמושת רבה, כפפה שחורה וכובע גרב שחור ובו חורים לעיניים. מקור הנשק ומטרת נסיעתם של הנאשמים, כפי שקבע בית המשפט המחוזי, לא הובררו עד תום. [...] עובדות כתב האישום מלמדות על פעילות עבריינית שנגדעה בעיצומה אך בשל התערבות המשטרה כאשר גרסת הנאשמים למציאת התיק באקראי לא מצאה ביטוי בכתב האישום ולא הוכחה. [...]".

ת"פ (מחוזי חי') 6985-07-22 מדינת ישראל נ' מתן (בן מחמוד) בזהנדה (נבו 03.04.2023) - גזר דין שניתן על ידי, שם נגזר דינו של הנאשם אשר נעצר על ידי שוטרים כשהוא מחזיק, נושא ומוביל אקדח ובתוכו מחסנית תואמת שהכילה 15 כדורים. במהלך המעצר הנאשם התנגד למעצרו, ניסה להשתחרר מידי השוטר, השתולל, צעק, הניף את ידיו. רק לאחר שהשתלטו עליו שני שוטרים ונאלצו להוריד אותו אל הארץ חדל הנאשם ממעשיו. עוד יצוין כי הנאשם החזיק בכיסו סם מסוכן מסוג חשיש וקנבוס בכמות שהינה יחסית קטנה, לצריכה עצמית. מתחם העונש ההולם נקבע כי ינוע בין 30-48 חודשי מאסר בפועל והוטלו עליו 42 חודשי מאסר בפועל. הנאשם הגיש ערעור על חומרת העונש שנדון בע"פ 3851/23, שם חזר בו מערעורו. אציין כי סבורתני שהמקרה האמור חמור מעניינו של הנאשם שבפניי, וזאת נוכח כך שלחובת הנאשם שם היה עבר פלילי עשיר ביותר, הוא החל לבצע עבירות מאז היותו בן 13, כבר הורשע בעבירות נשק שביצע בסוף שנת 2017 בגין הוטל עליו מאסר בפועל של 27 חודשים, וכפי שרשמתי שם: "בשים לב לעברו הפלילי ניתן להסיק כי עסקין בנאשם שסיגל לעצמו אורח חיים עברייני ואין מדובר במעידה חד פעמית. סבורני כי נסיבות אלה, ובדגש הישנותן של עבירות הנשק בגין כבר ריצה תקופת מאסר ממושכת, מטות את הכף אל עבר ענישה משמעותית יותר שתרחיק אותו מהחברה ותמנע הישנות עבירות לתקופה ממושכות." עוד יצוין כי להבדיל מהנאשם שבפניי, הנאשם שם לא ביקש להיות מופנה לשירות המבחן לצורך שקילת אפיקי שיקום/טיפול. "בהיעדר כל המלצה כזו או אחרת בעניינו, ובהתחשב עברו הפלילי העשיר, לא מצאתי כי הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם."

ע"פ 5602/22 מדינת ישראל נ' פלוני (נבו 14.09.2022) - נידון בפני כבוד השופטים י' אלרון, א' שטיין, ר' רונן. ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי (השופט א' סלאמה), בת"פ 19130-12-21 שניתן ביום 13.07.2022, שם נגזר דינו של המשיב לאחר שנתפס שוהה ברכב שנסע ברחבי העיר אום אל פאחם כשהוא נושא על גופו ושללא כדין אקדח חצי אוטומטי עם מחסנית וכדורים תואמים. כאשר נהג הרכב התבקש לעצור לבדיקת שוטרים, יצא המשיב מהרכב כשהוא נושא עמו את הנשק והחל להימלט מהשוטרים. אחד השוטרים רדף אחריו, המשיב לא עצר לקריאת השוטר, המשיך להימלט ואחרי שנתפס נאבק בשוטר. לבסוף נעצר המשיב בעזרת 2 שוטרים נוספים והנשק נתפס.

בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש ההולם ינוע בין 16-40 חודשי מאסר בפועל ועל הנאשם נגזרו 18 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט העליון קיבל את ערעור המדינה והעמיד את תקופת המאסר על 28 חודשי מאסר בפועל. אציין כי סבורתני שהמקרה האמור חמור מעניינו של הנאשם שבפניי, וזאת נוכח כך שהמשיב שם היה תושב ג'נין, עיר הנמצאת בשטחה של הרשות הפלסטינית, המשיב לא היה מורשה להיכנס לשטח ישראל, הנשק נישא על ידו ברכב, במקום ציבורי, המשיב ברח מהמשטרה, נתפס ונעצר רק לאחר מאבק. המשיב שם הורשע גם בהפרעה לשוטר במילוי תפקידו ובכניסה ושהייה בישראל בניגוד לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952. כמו כן הדברים שנאמרו בפסק הדין, כדלקמן: "[...] מבלי להקל ראש בנסיבותיו האישיות של המשיב, [...] עבירות אלו כוללות, כזכור, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו וכן כניסה ושהייה בישראל בניגוד לחוק. ביצוען משווה לעבירת הנשק שביצע המשיב משנה חומרה, [...] המקרה שלפנינו הוא חמור והמשיב בהחלט ראוי לענישה מחמירה, כפי שטוענת המדינה. [...]".

33. ביחס לפסיקה שהגיש ב"כ הנאשם, הרי התייחסותי כדלקמן:

ת"פ 49329-05-23 מדינת ישראל נ' אבו גליל (07.03.2024) - נידון בבית המשפט המחוזי בחיפה בפני כבוד השופט ד' פיש. הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירות נשק, לרבות הצטיידות בנשק, מחסנית ותחמושת. בית המשפט קבע כי באופן רגיל מתחם העונש ההולם אמור לנוע בין 2-4.5 שנות מאסר בפועל. לנאשם לא היה עבר פלילי למעט הרשעות בתחום התעבורה. הנאשם הכיר את טעותו, למד לקח והורתע. נרשם כי היה מקום לסטות ממתחם הענישה ההולם משיקולי צדק, שכן אין מדובר היה בסכסוך רגיל אלא אדם שהיה נתון לסחיטה יותר מפעם אחת ובסופו של דבר טעה ואימץ דרך לקויה להתמודד עם האיומים עליו, שכללו פציעה מירי. על הנאשם נגזרו 9 חודשי מאסר על דרך של עבודות שירות, וכן 21 חודשי מאסר על תנאי.

ת"פ 960-08-22 מדינת ישראל נ' מוחמד (07.11.2023) - נידון בבית המשפט המחוזי בנוף הגליל נצרת בפני כבוד השופט ח' סבג. הנאשם הורשע על סמך הודאתו בעבירות נשק (נשיאה והובלה), וכן שיבוש מהלכי משפט, לאחר שבמהלך חתונה במהלכה נורו יריות באוויר, הוביל נשק ומחסנית למקום סמוך במטרה להסבירם, להעלים ראיות ולשבש הליכי משפט. בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם ינוע בין 18-42 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית. בית המשפט מצא כי הנאשם עבר תהליך שיקום משמעותי הכולל אינדיקציות לשינוי עמוק בדרך חשיבתו והתנהלותו, מכוח ניתן לקבוע שיש סיכוי של ממש שישתקם באופן המצדיק חריגה מהמתחם. בית המשפט התייחס לנסיבות חייו האישיות, גילו הצעיר, היעדר עברו הפלילי, הודאתו המהירה בכתב האישום, לקיחת אחריות והבעת החרטה על מעשיו. על הנאשם נגזרו 9 חודשי מאסר על דרך של עבודות שירות, 12 חודשי מאסר על תנאי (עבירת נשק מסוג פשע), 6 חודשי מאסר על תנאי (עבירות נשק מסוג עוון), קנס בסך 3,000 ₪, וכן צו פיקוח שירות המבחן למשך 12 חודשים.

ת"פ 44620-01-22 מדינת ישראל נ' היב (14.12.2022) - נידון בבית המשפט המחוזי בחיפה בפני כבוד השופטת ד' סלע (סגנית נשיא). הנאשם הורשע על סמך הודאתו בעבירות נשק (החזקה ונשיאה) וכן ירי מנשק חם, לאחר שהגיע יחדיו עם בן דודו ששירת בצבא ההגנה לישראל ובמסגרת שירות זה החזיק כדור רובה מסוג "סער" לשמורה, החזיק ונשא הרובה וכן ירה מספר כדורים, שלא כדין. האירוע התרחש בשני מועדים שונים. בהסדר הטיעון תוקן כתב האישום לכך שבאחד האירועים ירה כדור אחד. בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם ינוע בין 20-48 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט התייחס להודאת הנאשם, החיסכון בזמן שיפוטי, שיתוף הפעולה עם אנשי המשטרה, נטילת האחריות, עברו הפלילי הנקי, נסיבות חייו האישיות מהן עולה כי ניהל אורח חיים נורמטיבי ותקין עובר לביצוע העבירות, תקופת מעצרו וכן איזוק אלקטרוני, אי הגשת כתב אישום כנגד בן דודו החייל (טענת אפליה), כן משך ביצוע העבירה ומיקום הביצוע (חורשה). שירות המבחן המליץ על הטלת ענישה מוחשית, מרתיעה ומציבת גבולות ברורים בדמות מאסר בעבודות שירות, שלא תהיה כרוכה במאסר בפועל. על הנאשם נגזרו 9 חודשי מאסר על דרך של עבודות שירות, 18 חודשי מאסר על תנאי (עבירת נשק או אלימות מסוג פשע), 6 חודשי מאסר על תנאי (עבירות נשק מסוג עוון) וקנס בסך 10,000 ₪.

ת"פ 22029-03-21 מדינת ישראל נ' אבו שאח ואח' (02.06.2022) - נידון בבית המשפט המחוזי בחיפה בפני כבוד השופט ד' פיש. הנאשם הודה והורשע בעבירות נשק (הובלה ונשיאה) וכן ירי מנשק חם. בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם ינוע בין 9-36 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט קבע כי אין לסטות ממתחם הענישה ההולם מפאת שיקולי שיקום, זאת בשל התסקיר המשלים שהוגש בעניינו המצביע כי לא סיים את ההליך הטיפולי שהחל בו וזאת בשל מעצרו בגין תיק אחר. לנאשם היה עבר פלילי הכולל עבירה אחת משנת 2009. הנאשם הודה וקיבל אחריות בפני בית המשפט וחסך זמן שיפוטי. על הנאשם נגזרו 14 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו, 12 חודשי מאסר וקנס של 5,000 ₪. ביני וביני אציין כי סבורתני שהמקרה האמור חמור מהמקרה שלפניי, שכן שם נעשה ירי מנשק חם בפועל, כמו כן לנאשם שם היה עבר פלילי, בניגוד לנאשם שבפניי.

ע"פ 4332/21 כרם עאסלה נ' מדינת ישראל (20.02.2022) - נידון בפני בית המשפט העליון (כבוד השופטים ד' מין, א' שטיין, ש' שוחט), במסגרת ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה בת"פ 10896-06-20 (18.05.2021) שניתן על ידי כבוד השופט ד' סלע. המערער הורשע לאחר הודאה בכתב אישום מתוקן, בעבירות של החזקת נשק, לאחר שהחזיק תת מקלע מאולתר ומחסנית, בלא רשות על פי דין, לאחר שעטף אותם בניילון נצמד ובמגבת, הכניסם לתוך תיק והסליק אותם מתחת לסלעים. בית המשפט המחוזי גזר על המערער 15 חודשי מאסר בפועל בניכוי תקופת מעצרו, מאסר על תנאי של 12 חודשים (עבירות נשק ו/או כל עבירת אלימות או רכוש מסוג פשע) וכן קנס בסך 5000 ₪. בית המשפט העליון קיבל את הערעור וגזר על המערער 9 חודשי מאסר על דרך של עבודות שירות, בכפוף להמלצת הממונה על עבודות שירות, זאת נוכח גילו הצעיר (25), עברו הנקי, אורח חייו, הסיוע לפרנסת משפחתו, הובלת השוטרים מיוזמתו למקום בו הסליק את הנשק לאחר שבחיפוש בביתו לא נמצא דבר, הודאתו המידית במשטרה, נטילת האחריות, התסקיר החיובי שהוגש בעניינו שלימד כי מדובר בצעיר בעל מאפייני אישיות חיוביים, המגלה אחריות בתחומים שונים בחייו, ללא דפוסים עבריינים מושרשים, השתתפותו בקבוצה טיפולית ייעודית במסגרת שירות המבחן לעוברי עבירות נשק, הבעת חרטה עמוקה וכן הערכת שירות המבחן כי הסיכון שנשקף מהמערער להישנות עבירות דומות בעתיד הינו נמוך.

ת"פ 27641-11-19 מדינת ישראל נ' עאשור (25.10.2020) - נידון בבית המשפט המחוזי בחיפה בפני כבוד השופט א' פורת. הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירות נשק שעניין רכישה, נשיאה והובלה (רכישת תת מקלע מאולתר). בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם ינוע בין 12-36 חודשי מאסר בפועל, לצד עונשי מאסר על תנאי ואף קנס. כלי הנשק נתפס. כתב האישום הוגש למעלה משלוש שנים מעת ביצוע העבירה, לחובת הנאשם היה עבר פלילי לא מכביד, נקבע שמידת הפגיעה באינטרס החברתי הייתה נמוכה, בית המשפט התרשם כי קיים פוטנציאל ממשי לשיקום הנאשם המצדיק סטייה ממתחם העונש שנקבע. על הנאשם נגזרו 9 חודשי מאסר על דרך של עבודות שירות, וכן 10 חודשי מאסר על תנאי.

ת"פ 51357-11-18 מדינת ישראל נ' מריסאת (11.07.2019) - נידון בבית המשפט המחוזי בחיפה בפני כבוד השופט ע' קוטון. הנאשם הורשע בעבירות בנשק (נשיאה והובלה) של אקדח וכדורים. בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם ינוע בין 12-36 חודשי מאסר בפועל. הנאשם הודה, נטל אחריות והביע חרטה. לנאשם לא היו הרשעות קודמות. בית המשפט התייחס למצבו הבריאותי המורכב של הנאשם, כי היה מעורב בתאונת חשמל שנתנה אותותיה בכל מישורי חייו לרבות הגבלתו בפעילויות רבות וכן קשיים נפשיים. נמצא כי האירוע המפורט בכתב האישום היה חריג בנוף חייו של הנאשם וכי יש לעודד את הפוטנציאל השיקומי. על הנאשם נגזרו 9 חודשי מאסר על דרך של עבודות שירות, 8 חודשי מאסר על תנאי (עבירת נשק מסוג פשע), 4 חודשי מאסר על תנאי (עבירות נשק מסוג עוון), קנס בסך 5,000 ₪, וכן צו פיקוח שירות המבחן למשך 12 חודשים.

ת"פ 15123-10-17 מדינת ישראל נ' עלי (18.07.2018) - נידון בבית המשפט המחוזי בחיפה בפני כבוד השופטת ר' פוקס. הנאשם הורשע על סמך הודאתו בעבירות של נשיאה והובלה של נשק וכן הפרעה לשוטט בעת מילוי תפקידו, עת רכב על אופנוע כשהוא נושא אקדח, לא שמע לבקשת המשטרה לעצור כשהתקרב למחסום, וכשנתפס הנשק נמצא על גופו. בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם ינוע בין 12-32 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט התייחס לגילו הצעיר של הנאשם, כי עבר כברת דרך חשובה בדרך לשיקומו, עובדת מעצרו מאחורי סורג ובריח וכן באיזוק אלקטרוני, כי הפנים את חומרת מעשיו ובכך חיזק המגמה החיובית להצלחת הליך השיקום, פציעתו, אמירתו הבלתי מסוגית על רצונו בהליך שיקום ונכונותו לקבל על עצמו צו מבחן ארוך במיוחד של 3 שנים. על הנאשם נגזרו 6 חודשי מאסר על דרך של עבודות שירות, 12 חודשי מאסר על תנאי (עבירות נשק מסוג פשע), 6 חודשי מאסר על תנאי (עבירות נשק מסוג עוון), קנס בסך 25,000 ₪, חילוט האקדח וכן צו פיקוח שירות המבחן למשך 24 חודשים.

ע"פ 4945/13 מדינת ישראל נ' עבד אלכרים סלימאן (19.01.2014) - נידון בפני בית המשפט העליון (כבוד השופטים א' ארבל, א' רובינשטיין וד' ברק-ארז), במסגרת ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת בת"פ 38015-01-12 שניתן על ידי כבוד השופט ש' אטרש. המשיב הורשע בעבירות של רכישה, החזקה, נשיאה והובלת נשק ותחמושת, הפרעה לשוטט במילוי תפקידו, מעשה פזיזות ורשלנות והסתייעות ברכב לביצוע פשע. מתחם העונש שקבע בית משפט המחוזי נע בין עבודות שירות ועד 20 חודשי מאסר בפועל וגזר על הנאשם עונש של 6 חודשי מאסר, מאסר על תנאי, צו מבחן וקנס. בית המשפט העליון קבע כי מתחם העונש ההולם אמור לנוע בין 12-36 חודשי מאסר בפועל, אך לא התערב בגזר הדין, שכן מצא כי למשיב סיכוי ממשי להשתקם באופן המצדיק חריגה מהמתחם, כי מדובר בבחור צעיר שניהל אורח חיים נורמטיבי עד למעצרו בתיק, בעל עבר נקי, כי מדובר בהסתבכותו הראשונה עם החוק, כי נטל אחריות מלאה, קציני המבחן התרשמו כי אינו בעל דפוסי התנהגות עבריינים וכי עצם ניהול ההליך הרתיעו כך שהסיכוי שישוּב לבצע עבירות דומות בעתיד הוא נמוך, כי ביכולתו לערוך שינוי משמעותי בחייו ודווקא כניסתו לבית הסוהר תחשוף אותו להתנהלות עבריינית, כאשר קיים חשש לניצולו על ידי אחרים.

34. באשר לטענת המאשימה ביחס לסעיף 144(ז) לחוק העונשין (תיקון 140 - הוראת שעה, התשפ"ב 2021), הקובע עונשי מינימום בעבירות נשק כך שהעונש שיושג בגין עבירות אלו יתחיל מרבע העונש המרבי שנקבע לעבירה (לענייננו מאסר של עד 10 שנים) אלא אם כן החליט בית המשפט מטעמים מיוחדים שיירשמו להקל בעונש, אכן העבירה בגינה הורשע הנאשם בוצעה בחודש אוקטובר שנת 2023, מכאן שהתיקון האמור חל בענייננו.

35. כידוע, בנסיבות שבהן נקבע עונש חובה מזערי יש לשקול עניין זה גם בעת קביעת מתחם העונש ההולם. בע"פ 4876/15 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (3.12.2015) סוכמה ההלכה לפיה אין לקבוע ככלל רף ענישה תחתון הנמוך מהעונש המזערי, וזאת גם כאשר קיימת הצדקה לסטות ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום. בצד זאת, יתכנו "טעמים מיוחדים" המצדיקים קביעת רף תחתון נמוך יותר, ובמקרה מעין זה על בית המשפט לפרט את אותם טעמים מיוחדים (עיינו דברי כבוד השופט א' שהם בע"פ 1288/17 מדינת ישראל נ' אבשלום שנהר (נבו) 3.10.2017) והאסמכתאות המצוינות שם). בענייננו לא מצאתי כי קיימים טעמים מיוחדים המצדיקים קביעת רף תחתון נמוך יותר מהעונש המזערי. יחד עם זאת, יש לזכור כי העונש המזערי שחובה להשית על הנאשם בהתאם להוראת סעיף 144(ז) לחוק העונשין יכול להיות מושת כן שחלקו יהיה על דרך של מאסר בפועל וחלקו יהיה על דרך של מאסר מותנה ("עונש מאסר לפי סעיף קטן זה לא יהיה, בהעדר טעמים מיוחדים, כולו על-תנאי").
36. נוכח האמור לעיל ובהתאם לעיקרון ההלימה, תוך התחשבות בערכים המוגנים שנפגעו ובמידת הפגיעה בהם, במדיניות הענישה הנהוגה המבטאת החמרה בענישת עוברי עבירות נשק, לרבות סוג הנשק ועובדת היעדר התחמושת, תיקון 140 לחוק העונשין הקובע עונש מינימום בעבירות נשק, אני קובעת כי מתחם העונש ההולם ינוע בין 18-42 חודשי מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים.
- אפשרות לחרוג ממתחם העונש ההולם בשל שיקולי שיקום
37. לפי סעיף 40ד(א) לחוק העונשין, בית המשפט רשאי לחרוג ממתחם העונש ההולם שקבע בשל שיקולי שיקום ("מצא כי הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם"), וכן רשאי בית המשפט להורות על נקיטת אמצעים לשיקומו. את סעיף 40ד(א) לחוק העונשין יש ליישם בזירות, יחד עם זאת, "יש לתת לו משמעות מעשית. חשוב לשים לב כי המחוקק הקנה שיקול דעת רחב לבית המשפט ביישומו של הסעיף וכי נקודת המוצא בהפעלתו היא העדפתם של שיקולי שיקום" (עיינו ע"פ 6637/17 אליזבת קרנדל נ' מדינת ישראל (נבו) 18.4.2018) והאסמכתאות המצוינות שם, להלן: "עניין קרנדל"). התנאי ליישום סעיף 40ד(א) לחוק העונשין הוא קיומו של הליך שיקום שהסתיים או סיכוי של ממש שהנאשם ישתקם, ועל מנת לעמוד בתנאי זה על הנאשם להציג עובדות וראיות לסיכויי השיקום, להבדיל מטענות בעלמא. את התשתית העובדתית להוכחת שיקום או סיכויי שיקום, ניתן לגבש באמצעים ראייניים שונים, ובראשם תסקיר שירות המבחן. במקרים בהם נדרש בית המשפט להעריך את סיכויי השיקום לצורך יישום סעיף 40ד(א) לחוק העונשין, הובאו בחשבון נסיבות ושיקולים שונים, לרבות המוטיבציה להשתקם שהפגין האדם שהורשע, הליך של גמילה מהתמכרות, השתלבות מוצלחת בהליכים טיפוליים, אינדיקציות לשינוי עמוק בהתנהגות ובדרך החשיבה, הבעת חרטה כנה על המעשים, הפגנת אמפתיה כלפי נפגעי העבירה, עברו של הנאשם, שיתוף פעולה מצדו עם רשויות החוק, קיומה של תמיכה והתגייסות משפחתית וכיו"ב. עוד צוין כי "ניתן לציין ששילוב בין שינוי מהותי בהתייחסות הרגשית לאירוע העבירה המתבטא בנטילת אחריות, כפרה והבעת אמפתיה לנפגעי העבירה לבין אינדיקציות אובייקטיביות לקיומו של תהליך שיקומי טיפולי מוצלח וחזרה לדרך הישר, עשוי להצביע על "סיכוי של ממש לשיקום" כלשונו של סעיף 40ד(א)" (עניין קרנדל והאסמכתאות שם).
38. אין אני מקבלת את טענת ב"כ המאשימה כי יש ללמוד גזירה שווה מע"פ 4077/22 פלוני נ' מדינת ישראל (נבו) 28.7.2022), שם דחה בית המשפט העליון את ערעורו של המערער על חומרת גזר הדין שהטיל עליו בית המשפט המחוזי (השופט א' פורת) בת"פ 56511-11-21, אשר ניתן ביום 03.05.2022 בגין עבירת נשק, וכי עסקינן לכאורה במקרה הדומה לעניינו של הנאשם שבפניי, שכן גם שם היה מדובר בנאשם צעיר, ללא עבר פלילי עם המלצה חיובית של שירות המבחן. המקרה שם מאובחן באופן ברור מעניינו של הנאשם שכן שם המערער הורשע ב-2 עבירות שעניין סחר בנשק שלא כדין, פעם אחת ישירות לסוכן משטרתי ובשנייה באמצעות מתווכים שני כלי נשק, אקדח ורובה M-16 מאולתר וכן מחסנית תואמת לכל כלי נשק, תמורתן קיבל סכום כסף מסוים. בעניינו הנאשם הורשע בעבירת נשיאה, להבדיל מעבירת סחר, האירוע היה נקודתי, ללא כוונה פלילית או כוונה להפיק רווחים כלכליים בגינה. ההבדלים ברורים.

- גזירת העונש המתאים לנאשם
39. לחובתו של הנאשם עומדת העובדה כי מדובר בעבירה נשק, אשר הינה עבירה חמורה.
40. בנוסף, לחובתו של הנאשם עומדת העובדה כי יכול היה להימנע בקלות ממעשיו וכי בחירתו לבצע את העבירה הייתה מודעת. הנאשם היה בגיר בעת ביצוע העבירה, הבין ולמצער יכול היה להבין את חומרתן ואת השלכותיהן.
41. מנגד, לזכותו של הנאשם עומדת העובדה כי בפועל כי לא נגרם נזק לרכוש, גוף ונפש, כי הנשק לא כלל תחמושת, כך שפוטנציאל הנזק לרכוש, גוף ונפש במעמד ביצוע העבירה, לא היה גבוה. כמו כן, הנשק נתפס כך שאין הוא "מסתובב חופשי" ברחובות.
42. לזכותו של הנאשם עומדת העובדה כי משך זמן החזקת הנשק לא היה ממושך.
43. לזכותו של הנאשם עומדת העובדה כי הוא נעדר כל עבר פלילי.
44. לזכותו של הנאשם עומדת העובדה כי הוא הודה בעבירה שיוחסה לו ובכך זירז את ההליך המשפטי תוך חיסכון זמן שיפוטי יקר.
45. לזכותו של הנאשם עומדת העובדה כי תסקיר שירות המבחן בעניינו היה חיובי, כאמור לעיל. שירות המבחן העריך כי רמת הסיכון להישנות התנהגות אלימה מצדו הינה ברף נמוך ומידת החומרה אם תשנה, מוערכת כנמוכה. כמו כן, שירות המבחן המליץ על העדפת הפן השיקומי בעניינו של הנאשם, מיצוי הטיפול וכי עונש המאסר בפועל אשר יוטל על הנאשם ירוצה על דרך של עבודות שירות, לצד ענישה מותנית ונלווית.
46. לזכותו של הנאשם עומדת העובדה כי חוו"ד העו"ס הקרימינולוגית, מנהלת "מרכז בידאית", עמה נפגש הנאשם לטיפולים פרטניים, הייתה גם היא חיובית, כאמור לעיל, ובדגש על כך שהנאשם מגלה תובנות מעמיקות בדבר התנהלותו המכשילה וכי נראה שטיפולו מביאים לשינוי משמעותי בתובנותיו ובהתאמה לירידה ניכרת בסיכון לרצידיביזם.
47. עוד נתון שמצאתי להביא במסגרת השיקולים הינה העובדה שהנאשם שהה במעצר עד תום ההליכים מיום 13.10.2023 ועד ליום 21.11.2023, אז הועבר למעצר עד תום ההליכים בפיקוח אלקטרוני, עניין אשר כאמור בתסקיר שירות המבחן היווה עבורו גורם הרתעתי.
48. נוכח כל האמור לעיל, מצאתי כי קיימים שיקולים המצדיקים סטייה ממתחם העונש.

49. במקרה הפרטני של הנאשם אני סבורה כי קיימת סכנה של ממש שמא ריצוי עונש מאסר בפועל ייחבל בהמשך התהליך החיובי שהנאשם עובר, תהליך שאינו אך בעל תרומה אישית, אלא הינו בעל תרומה חשובה גם מבחינת חברתית ושיש בו כדי להשפיע על מעגלים נוספים ורחבים.
50. בעניין זה אדגיש כי כפי שנכתב בע"פ 2667/18 יואל יצחק נ' מדינת ישראל (נבו 10.10.2018): "הקלה בעונש תוך סטייה ממתחם הענישה משיקולי שיקום אינה אך בגדר התחשבות אישית בעבריו, אלא עיקרה טמון בכך ששיקום מוצלח משרת את האינטרס החברתי של הגנה על החברה מפני עבירות עתידיות מצד אותו עבריו, בבחינת "הפסדו יוצא בתועלתו". זוהי הפריזמה בה לדעתי עלינו לבחון את השימוש בהוראת סעיף 40ד' לחוק העונשין". בעניינו של הנאשם, סבורתני כי נכונים הדברים שכבר נכתבו בעבר, כדלקמן: "האינטרס של המערער בשיקומו אינו רק אינטרס של העבריו ואינו רק פועל יוצא מנתינת הדעת על נסיבותיו האישיות לטובתו הוא, אלא זהו אינטרס ציבורי ממדרגה ראשונה. עניינו של אינטרס זה הוא לתת סיכוי למי שנכשל בעבירה בנסיבות כבעניינו לחזור לחיק החברה ולהשתלב בה כאדם נורמטיבי. [...]" (עיינו ע"פ 9090/00 שניידרמן נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] (22.2.2001)).
51. לאור כל האמור לעיל, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים, כדלקמן:
- א. 9 חודשי מאסר שיבוצעו על דרך של עבודות שירות.
- בהתאם לחוות דעת הממונה, הנאשם ירצה את עונש המאסר במועצה מקומית ערערה, כאשר המועד המומלץ לתחילת ריצוי עבודות השירות הינו יום 12.03.2025.
- ב. 12 חודשי מאסר על תנאי, והתנאי הוא שלא יעבור בתוך תקופה של 3 שנים מהיום כל עבירת נשק מסוג פשע, אשר בגינה יורשע.
- ב. 6 חודשי מאסר על תנאי, והתנאי הוא שלא יעבור בתוך תקופה של 3 שנים מהיום כל עבירת נשק מסוג עוון, אשר בגינה יורשע.
- ד. קנס בסך ₪ 4,000 או 30 ימי מאסר נוספים תמורתם.
- הקנס ישולם תוך 6 חודשים מיום מתן פסק הדין.
- אשר לאופן תשלום הקנס שנפסק לחובת הנאשם, החוב מועבר למרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה. ניתן יהיה לשלם את הקנס בכרטיס אשראי, באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il, לחלופין באמצעות מוקד שירות טלפוני בשירות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון 35592* או בטלפון 052-*****, לחלופין במזומן בכל סניף של בנק הדואר - בהצגת תעודת זהות בלבד.
- ה. ניתן בזאת צו מבחן לפיו הנאשם יעמוד בפיקוח של שירות המבחן למשך 18 חודשים, במהלכו ישולב הנאשם במסגרת טיפולית, כפי שהמליץ שירות המבחן.
- זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום.
- ניתן היום, כ"א כסלו תשפ"ה, 22 דצמבר 2024, במעמד ב"כ המאשימה, ב"כ הנאשם והנאשם עצמו.